

Byla C-345/05

Europos Bendrijų Komisija

prieš

Portugalijos Respubliką

„Valstybės sąsipareigojimų nevykdymas – Mokesčių teisės aktai – Kapitalo prieaugio dėl nekilnojamojo turto atlygintino perleidimo atleidimo nuo mokesčio sąlygos – EB 18, 39 ir 43 straipsniai – Europos ekonominės erdvės susitarimo 28 ir 31 straipsniai – Mokesčių sistemos darnumas – Bžsto politika“

Sprendimo santrauka

Laisvas asmenų judėjimas – Darbuotojai – Sąsisteigimo laisvė – Europos Sąjungos pilietybė – Mokesčių teisės aktai

(EB 18, 39 ir 43 straipsniai, EEE susitarimo 28 ir 31 straipsniai)

Palikdama galiojančias mokestines nuostatas, pagal kurias kapitalo prieaugis dėl nekilnojamojo turto, naudojamo kaip apmokestinamojo asmens arba jo šeimos narių asmeninis nuolatinis gyvenamasis būstas, atlygintino perleidimo atleidžiamas nuo mokesčio, jei gautos pajamos reinvestuojamos kitam nekilnojamajam turtui, esančiam nacionalinėje teritorijoje, sąsigyti, valstybės narė nevykdo sąsipareigojimų pagal EB 18, 39 ir 43 straipsnius bei Europos ekonominės erdvės susitarimo 28 ir 31 straipsnius.

Iš tikrųjų, gyvendindamas kiekvieno Sąjungos piliečio teisę laisvai judėti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje, specialiai tvirtintą EB 43 straipsnyje, susijusiame su sąsisteigimo laisve, ir EB 39 straipsnyje, susijusiame su darbuotojų judėjimo laisve, arba netgi EEE susitarimo 28 straipsnyje dėl laisvo darbuotojų judėjimo ir 31 straipsnyje dėl sąsisteigimo laisvės nustatytas teises, apmokestinamasis asmuo, nusprendęs parduoti savo turimą valstybėje narėje gyvenamąjį būstą, kad persikeltų į kitą valstybės narę ir ten sąsigytų naują gyvenamąjį būstą, mokestiniu požiūriu yra blogesnėje padėtyje nei asmuo, kuris lieka gyventi atitinkamoje valstybėje narėje.

Būtinumas išlaikyti mokesčių sistemos darnumą negali pateisinti šio skirtingo požiūrio, nes tam, kad tokiu pateisinimu grindžiamas argumentas būtų priimtinas, turi būti nustatytas tiesioginis ryšys tarp atitinkamos mokesčių lengvatos ir jos kompensavimo konkrečiu apmokestinimu, tačiau šiuo atveju taip nėra.

Kadangi Sutarties ir EEE susitarimo nuostatos dėl laisvo asmenų judėjimo draudžia ginčijamus teisės aktus, nereikia atskirai nagrinėti tų pačių teisės aktų EB 56 straipsnio 1 dalies ir EEE susitarimo 40 straipsnio dėl laisvo kapitalo judėjimo atžvilgiu.

(žr. 13, 21, 43, 45 punktus, rezoliucin?s dalies 1 punkt?)

TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija)

SPRENDIMAS

2006 m. spalio 26 d.(*)

„Valstyb?s ?sipareigojim? ne?vykdymas – Mokes?i? teis?s aktai – Kapitalo prieaugio d?l nekilnojamojo turto atlygintino perleidimo atleidimo nuo mokes?io s?lygos – EB 18, 39 ir 43 straipsniai – Europos ekonomin?s erdv?s susitarimo 28 ir 31 straipsniai – Mokes?i? sistemos darnumas – B?sto politika“

Byloje C?345/05

d?l pagal EB 226 straipsn? 2005 m. rugs?jo 21 d. pareikšto ieškiniu d?l ?sipareigojim? ne?vykdyimo,

Europos Bendrij? Komisija, atstovaujama R. Lyal ir M. Afonso, nurodžiusi adres? dokumentams ?teikti Liuksemburge,

ieškov?,

prieš

Portugalijos Respublik?, atstovaujam? L. Fernandes ir J. Menezes Leit?o,

atsakov?,

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kur? sudaro kolegijos pirmininkas C. W. A. Timmermans, teis?jai R. Schintgen, P. K?ris, G. Arestis (praneš?jas) ir L. Bay Larsen,

generalinis advokatas P. Léger,

pos?džio sekretor? M. Ferreira, vyriausioji administrator?,

atsižvelg?s ? rašytin? proceso dal? ir ?vykus 2006 m. kovo 30 d. pos?džiui,

atsižvelg?s ? sprendim?, priimt? susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrin?ti byl? be išvados,

priima š?

Sprendim?

1 Šiuo ieškiniu Europos Bendrij? Komisija prašo Teisingumo Teismo pripažinti, kad palikdama

galiojančias mokesčines nuostatas, pagal kurias nuo mokesčio atleidžiamas kapitalo prieaugis iš apmokestinamojo asmens arba jo šeimos narių nuolatinio gyvenamojo būsto atlygintino perleidimo, jei gautos pajamos reinvestuojamos kitam būstui, esančiam Portugalijoje, gyti, Portugalijos Respublika nevykdė šipareigojimų pagal EB 18, 39, 43 straipsnius, EB 56 straipsnio 1 dalį bei 1992 m. gegužės 2 d. Europos Ekonominės Erdvės susitarimo (OL L 1, 1994, p. 3, toliau – EEE susitarimas) 28, 31 ir 40 straipsnius.

Teisinis pagrindas

EEE susitarimas

2 EEE susitarimo 6 straipsnis numato:

„Nepažeidžiant tolesnės teisminės praktikos plėtros, gyvendinant ir taikant šio Susitarimo nuostatas, jeigu jos yra iš esmės tolygios atitinkamoms Europos ekonominės bendrijos steigimo sutarties ir Europos anglių ir plieno bendrijos steigimo sutarties bei taikant šias dvi sutartis priimtą aktų normoms, jos yra aiškinamos remiantis atitinkamais Europos Bendrijų Teisingumo Teismo sprendimais, kurie buvo priimti prieš pasirašant šį Susitarimą.“

3 EEE susitarimo 28 straipsnis nustato:

„1. Tarp EB (Europos Bendrijos) valstybių narių ir ELPA (Europos laisvosios prekybos asociacija) valstybių užtikrinama darbuotojų judėjimo laisvė.

2. Tokia judėjimo laisvė reiškia, kad darbinimo, darbo užmokesčio ir kitų darbo bei darbinimo sąlygų atžvilgiu panaikinama bet kokia EB valstybių narių ir ELPA valstybių darbuotojų diskriminacija dėl pilietybės.

3. Ji suteikia teisę, galimą riboti tik viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ir visuomenės sveikatos sumetimais:

a) priimti faktiškai pateiktus pasiūlymus sudarinti;

b) šiuo tikslu laisvai judėti EB valstybių narių ir ELPA valstybių teritorijoje;

c) apsigyventi EB valstybės narės arba ELPA valstybės teritorijoje siekiant dirbti pagal tos valstybės piliečių sudarbinimo reglamentuojančius statymus ir kitus teisės aktus;

d) pasilikti gyventi EB valstybės narės arba ELPA valstybės teritorijoje pasibaigus darbo jėgai laikui.

<...>“

4 EEE susitarimo 31 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Vadovaujantis šio Susitarimo nuostatomis, vienos EB valstybės narės arba ELPA valstybės nacionaliniai subjektai sisteiigimo bet kurios kitos iš šių valstybių teritorijoje laisvė neribojama. Ši nuostata taip pat taikoma ir tuo atveju, kai vienos EB valstybės narės arba ELPA valstybės nacionaliniai subjektai, sisteiig? kurios nors iš šių valstybių teritorijoje, steigia atstovybes, padalinius ar dukterines bendroves.

Sisteigimo laisvė apima ir teisę imtis savarankiškai dirbančių asmenų veiklos bei ją verstis, taip pat steigti ir valdyti mones, būtent – bendroves ar firmas, apibūntas 34 straipsnio antrojoje pastraipoje, tomis pačiomis sąlygomis, kurios sisteiigimo šalies teisės aktuose yra nustatytos jos

pažios subjektams, ir laikantis 4 skyriaus nuostatų. <...>“

Nacionalinės teisės aktai

5 Fizinis asmenų pajamų mokesčio kodekso (*Código do Imposto sobre o Rendimento das Pessoas Singulares*), patvirtinto 1988 m. lapkričio 30 d. Dekretu-statymu Nr. 442/88, 2001 m. liepos 3 d. Dekrete-statyme Nr. 198/2001 tvirtintos redakcijos (2001 m. liepos 3 d. *Diário da República* I, A serija, Nr. 152, toliau – CIRS) 10 straipsnis numato:

„1. Kapitalo prieaugis – tai pajamos, kurios nelaikomos pelnu ar profesiniais pajamomis, pajamomis iš kapitalo arba pajamomis iš nekilnojamojo turto ir yra gaunamos iš:

a) atlygintino realioji teisė nekilnojamąjį turtą perleidimo ir visos nuosavybės panaudojimo jos savininko individualiai vykdomai ūkinei ir profesinei veiklai;

<...>

3. Pajamos laikomos gautomis atlikus 1 dalyje nurodytus veiksmus, išskyrus šiuos atvejus:

a) įsipareigojimo pirkti, parduoti ar keisti atveju pajamos laikomos gautomis perleidus ar perėjus turtą, kuris yra sutarties objektas;

b) nuosavybės panaudojimo jos savininko individualiai vykdomai ūkinei ir profesinei veiklai atveju pajamos laikomos gautomis tik vėliau atlygintinai perleidus atitinkamą turtą arba įvykus kitam įvykiui, sulygojamam apskaitoje analogiškoje situacijoje.

4. Pajamas, kurioms taikomas IRS (fizinis asmenų pajamų mokestis), sudaro:

a) skirtumas tarp pardavimo ir įsigijimo vertės, atėjus dalį, kuri gali būti laikoma pajamomis iš kapitalo 1 dalies a, b ir c punktuose numatytais atvejais;

<...>

5. Nuo mokesčio atleidžiamos pajamos iš apmokestinamojo asmens arba jo šeimos nario nuolatinio gyvenamojo būsto atlygintino perleidimo, jei:

a) per 24 mėn. nuo sandorio perleidimo pajamos reinvestuojamos į kitą nekilnojamąjį turtą arba sklypą statybai, arba į kito pastato, turinio išimtinai tą pačią paskirtį, statybą, padidinimą arba perstatymą ir jei šis nekilnojamasis turtas yra Portugalijoje;

b) iš perleidimo gautos pajamos naudojamos sumokėti už a punkte minėtą turtą, kuris buvo įgytas per pastaruosius 12 mėn.;

c) norėdamas, kad jam būtų taikomos a punkto nuostatos, apmokestinamasis asmuo turi pranešti apie savo ketinimą reinvestuoti, net jei tai būtų reinvestavimas iš dalies, nuroydamas tą metą, kuriais buvo atliktas perleidimas, pajamų deklaracijoje, kokią sumą jis ketina reinvestuoti;

d) kitokios sumos, nei deklaruota remiantis c punktu, reinvestavimo atveju apmokestinamasis asmuo pasibaigus a punkte numatytam 24 mėn. laikotarpiui, kai tai tampa žinoma, turi pateikti patikslintą deklaraciją, nuroydamas realiai reinvestuotą sumą.

6. 5 punkte nurodyta lengvata netaikoma, jei:

a) reinvestavęs į kitą nekilnojamąjį turtą įgijęs per šešis mėnesius pasibaigus reinvestavimui skirtam terminui nesinaudoja šiuo turtu kaip savo ar savo šeimos nario nuolatinio

gyvenamuju b?stu;

<...>“

Ikiteismin? proced?ra

6 Komisija, manydama, kad Portugalijos kapitalo prieaugio, susijusio su atlygintinu nekilojamojo turto perleidimu, apmokestinimo sistemos nuostatos, b?tent CIRS 10 straipsnio 5 dalis, pažeidžia Portugalijos Respublikos ?sipareigojimus pagal EB 18, 39, 43 straipsnius ir EB 56 straipsnio 1 dal? bei EEE susitarimo 28, 31 ir 40 straipsnius, 2003 m. vasario 20 d. laišku oficialiai ?pareigojo ši? valstyb? nar? pateikti savo pastabas šiuo klausimu.

7 Portugalijos valdžios institucijos gin?ijo Komisijos tvirtinim?, nurodydamos, kad gin?ijamos CIRS nuostatos neriboja pagrindini? laisvi?, n?ra diskriminuojan?ios ir bet kuriuo atveju jos yra pateisinamos privalomais bendrojo intereso pagrindais, b?tent teis?s ? gyvenam?j? b?st? apsauga arba nacionalin?s mokes?i? sistemos vientisumu.

8 Ne?tikinta Portugalijos valdžios institucij? argument?, 2004 m. liepos 9 d. Komisija išsiunt? pagr?st? nuomon?, kurioje nurod? savo argumentus, kod?l Portugalijos mokes?i? teis?s aktai, susij? su kapitalo prieaugio d?l atlygintino nekilnojamojo turto perleidimo atleidimu nuo mokes?io, prieštarauja laisvam asmen? bei kapitalo jud?jimui, ir paragino Portugalijos Respublik? imtis b?tin? priemoni?, kad ? ši? nuomon? b?t? tinkamai atsižvelgta per du m?nesius nuo jos gavimo dienos.

9 Kadangi Portugalijos valdžios institucijos, atsakydamos ? ši? pagr?st? nuomon?, išlaik? savo pozicij?, kad nacionalin?s teis?s aktai, kurie yra pagr?sti socialin?s politikos tikslais, neprieštarauja Bendrijos teisei, Komisija nusprend? pateikti š? ieškin?.

D?l ieškiniu

10 Pirmiausia reikia priminti, kad pagal nusistov?jusi? Teisingumo Teismo praktik?, nors tiesiogini? mokes?i? sistemos reguliavimas priskirtinas valstybi? nari? kompetencijai, šia teise jos privalo naudotis laikydamosi Bendrijos teis?s (žr. 2004 m. kovo 4 d. Sprendimo *Komisija prieš Pranc?zij?*, C?334/02, Rink. p. I?2229, 21 punkt? ir 2005 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *Marks & Spencer*, C?446/03, Rink. p. I?10837, 29 punkt?).

11 Reikia išsiaiškinti, ar, kaip tvirtina Komisija, Portugalijos teis?s aktai d?l kapitalo prieaugio, susijusio su atlygintinu nekilojamojo turto perleidimu, b?tent CIRS 10 straipsnio 5 dalis, riboja laisv? prek? ir kapitalo jud?jim?, ?tvirtintus EB 18, 39, 43 straipsniuose ir EB 56 straipsnio 1 dalyje bei EEE susitarimo 28, 31 ir 40 straipsniuose.

D?l laisvo asmen? jud?jimo

12 Gr?sdoma š? kaltinim? Komisija pirmiausia tvirtina, kad Portugalijos Respublika ne?vykd? ?sipareigojim? pagal EB 18, 39 ir 43 straipsnius.

13 EB 18 straipsnio, kuriame bendrai ?tvirtinta kiekvieno S?jungos pilie?io teis? laisvai jud?ti ir apsigyventi valstybi? nari? teritorijoje, specialios normos yra EB 43 straipsnis, susij?s su ?sisteigimo laisve (2006 m. rugs?jo 7 d. Sprendimo *N*, C?470/04, Rink. p. I?0000, 22 punktas), ir EB 39 straipsnis, susij?s su darbuotoj? jud?jimo laisve.

14 Tod?l pirmiausia reikia išnagrinti, ar EB 39 ir 43 straipsniai draudžia tokias nacionalin?s teis?s nuostatas, šiuo atveju CIRS 10 straipsnio 5 dal?, pagal kurias galima atleisti nuo mokes?io kapitalo prieaug?, susijus? su apmokestinamojo asmens arba jo šeimos nario nuolatinio gyvenamojo b?sto atlygintinu perleidimu, jei gautos pajamos reinvestuojamos kitam Portugalijoje

esan?iam nekilnojamajam turtui ?sigyti.

15 Visomis Sutarties nuostatomis, susijusiomis su laisvu asmen? jud?jimu, siekiama palengvinti Bendrijos pilie?iams visoje Bendrijos teritorijoje bet kokio pob?džio profesin?s veiklos vykdym? bei draudžiamos priemon?s, galin?ios sudaryti mažiau palankias s?lygas šiems pilie?iams, siekiantiems vykdyti ekonomin? veikl? kitos valstyb?s nar?s teritorijoje (žr. 2005 m. rugs?jo 15 d. Sprendimo *Komisija prieš Danij?*, C?464/02, Rink. p. I?7929, 34 punkt? ir min?t? Teisingumo Teismo praktik?).

16 Nuostatos, kurios valstyb?s nar?s pilie?iui sudaro kli??i? arba j? sulaiko nuo išvykimo iš savo kilm?s valstyb?s, siekiant pasinaudoti laisvo jud?jimo teise, riboja ši? laisv?, net jei jos yra taikomos neatsižvelgiant ? atitinkam? darbuotoj? pilietyb? (2003 m. lapkri?io 13 d. Sprendimo *Schilling ir Fleck–Schilling*, C?209/01, Rink. p. I?13389, 25 punktas bei min?to sprendimo *Komisija prieš Danij?* 35 punktas).

17 Iš Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad nors nuostatos d?l darbuotoj? jud?jimo laisv?s pagal savo turin? yra skirtos užtikrinti naudojim?si priiman?iojoje valstyb?je nar?je tomis pa?iomis teis?mis kaip ir nacionalini? subjekt?, jos taip pat draudžia kilm?s valstybei riboti savo pilie?i? teis? laisvai ?sidarbinti ir dirbti kitoje valstyb?je nar?je (2002 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *De Groot*, C?385/00, Rink. p. I?11819, 79 punktas).

18 T? pat? galima pasakyti ir apie nuostatas d?l ?sisteigimo laisv?s. Iš tikr?j? remiantis min?ta Teisingumo Teismo praktika, nors nuostatos d?l ?sisteigimo laisv?s pagal savo turin? yra skirtos užtikrinti naudojim?si priiman?iojoje valstyb?je nar?je tomis pa?iomis teis?mis kaip ir nacionalini? subjekt?, jos taip pat draudžia kilm?s valstybei riboti savo pilie?i? arba pagal jos teis?s aktus ?steigt? bendrovi? ?sisteigimo laisv? kitoje valstyb?je nar?je (2004 m. kovo 11 d. Sprendimo *De Lasteyrie du Saillant*, C?9/02, Rink. p. I?2409, 42 punktas ir 2006 m. vasario 23 d. Sprendimo *Keller Holding*, C?471/04, Rink. p. I?2107, 30 punktas).

19 Šioje byloje Portugalijos Respublika tvirtina, kad CIRS 10 straipsnio 5 dalis n?ra nepalanki apmokestinamajam asmeniui, norin?iam perkelti savo gyvenam?j? viet? iš Portugalijos. Ji mano, kad ši nuostata yra mokestin? lengvata *ad hoc*, nukrypstanti nuo bendros kapitalo prieaugio apmokestinimo taisykl?s. Tokiomis aplinkyb?mis Komisija nepagr?stai tvirtina, kad tokia nuostata pažeidžia EB 39 ir 43 straipsnius.

20 Šis argumentas turi b?ti atmestas. Nors CIRS 10 straipsnio 5 dalis nedraudžia Portugalijoje pajam? mokes?iu apmokestinamam asmeniui ?sidarbinti kitoje valstyb?je nar?je arba apskritai ?gyvendinti savo ?sisteigimo teis?s, ši nuostata riboja min?tas teises, nes jos pob?dis yra atgrasantis apmokestinamojo asmens, kuris nori parduoti savo nekilnojam?j? turt? tam, kad ?sikurt? kitoje nei Portugalijos Respublika valstyb?je nar?je, atžvilgiu.

21 Iš tikr?j? akivaizdu, kad ?gyvendindamas EB 39 ir 43 straipsniuose ?tvirtintas teises apmokestinamasis asmuo, nusprend?s parduoti savo gyvenam?j? b?st? Portugalijoje tam, kad persikelt? ? kit? valstyb? nar? ir ten ?sigyt? nauj? gyvenam?j? b?st?, mokestiniu poži?riu yra blogesn?je pad?tyje nei asmuo, kuris lieka Portugalijoje.

22 Šiuo skirtingu poži?riu ? kapitalo prieaugio apmokestinim?, kuris gali tur?ti poveik? iš Portugalijos persikelti ketinan?io apmokestinamojo asmens turtui, siekiama š? asmen? sulaikyti nuo tokio persik?limo.

23 Iš to darytina išvada, kad numatydamos kapitalo prieaugio, susijusio su apmokestinamojo asmens arba jo šeimos nario nuolatinio gyvenamojo b?sto atlygintinu perleidimu, atleidim? nuo mokes?io, jei gautos pajamos reinvestuojamos kitam Portugalijoje esan?iam nekilnojamam turtui

įsigyti, CIRS nuostatos, būtent jį 10 straipsnio 5 dalis, gali riboti EB 39 ir 43 straipsniuose numatytas darbuotojų judėjimo ir įsisteigimo laisves.

24 Vis dėlto iš nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad nacionalinės priemonės, galinčios apriboti galimybę pasinaudoti Sutarties garantuotomis pagrindinėmis laisvėmis ar naudojimosi jomis padaryti mažiau patrauklų, gali būti leistinos, jei jomis siekiama bendro intereso tikslo, jos yra tinkamos šiam tikslui pasiekti ir neviršija to, kas reikalinga siekiant minėto tikslo (minėtą sprendimą *De Lasteyrie du Saillant* 49 punktą ir N 40 punktą).

25 Šiuo klausimu Portugalijos Respublika tvirtina, kad perleistas nekilnojamasis turtas ir reinvestavus už pastarojo pardavimą gautą sumą įgytas nekilnojamasis turtas atlieka visiškai tą pačią funkciją, todėl CIRS 10 straipsnio 5 dalis yra pateisinama mokesčių sistemos vientisumo pagrindais. Iš tikrųjų apmokestinant tuo pačiu mokesčiu yra tiesioginė koreliacija tarp mokesčių lengvatos ir apmokestinimo, kurie skirti vienam ir tam pačiam apmokestinamajam asmeniui.

26 Reikia pastebėti, jog Portugalijos Respublikos argumentai negali paneigti fakto, kad kitoje valstybėje narėje nei minėta Respublika įgytas nekilnojamasis turtas gali būti taip pat skirtas asmeniui ir nuolatiniam apmokestinamojo asmens, anksčiau gyvenusio Portugalijoje, gyvenamajam būstui. Be to, priešingai, nei šioje byloje iš esmės tvirtina Portugalijos valdžios institucijos, jei už Portugalijoje parduoto apmokestinamojo asmens gyvenamojo būsto pajamas yra įgyjamas šis nekilnojamasis turtas, jis pakeičia perleistą nekilnojamąjį turtą ir, kiek tai susiję su apmokestinamojo asmens nuosavybe, atlieka tą patį vaidmenį kaip ir anksčiau turėtas turtas.

27 Be to, iš CIRS 10 straipsnio 5 dalies matyti, kad priešingai, nei šioje byloje nurodo Portugalijos Respublika, tariamas ryšys tarp apmokestinamajam asmeniui suteiktos mokesčių lengvatos ir jo apmokestinimo nėra visiškai aiškus. Iš tikrųjų kapitalo prieaugis vėliau apmokestinamas, tik jei šis prieaugis yra panaudojamas. O jei suinteresuotasis asmuo įsigyja naują būstą Portugalijoje, jis visada gali pasinaudoti atleidimu nuo mokesčių, numatyto CIRS 10 straipsnio 5 dalyje.

28 Tokiomis aplinkybėmis Portugalijos valdžios institucijos negali tvirtinti, kad yra tiesioginis ryšys tarp minėtoje nacionalinėje nuostatoje numatytos mokesčių lengvatos ir šios lengvatos kompensavimo konkrečiu apmokestinimu.

29 Teisingumo Teismas pripažįsta, kad būtinybę išlaikyti mokesčių sistemos vientisumą gali pateisinti Sutartimi garantuojamą pagrindinę laisvę įgyvendinimo apribojimą. Tačiau kad tokiu pateisinimu grindžiamas argumentas būtų priimtinas, turi būti nustatytas tiesioginis ryšys tarp atitinkamos mokesčių lengvatos ir jos kompensavimo konkrečiu apmokestinimu (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo *Keller Holding* 40 punktą ir minėtą Teisingumo Teismo praktiką), tačiau šiuo atveju taip nėra.

30 Iš to, kas pasakyta, matyti, kad argumentas, pagal kurį nacionalinės teisės aktai dėl nekilnojamojo turto vertės prieaugio apmokestinimo yra objektyviai pateisinami būtinybe užtikrinti mokesčių sistemos vientisumą, turi būti atmestas.

31 Portugalijos Respublika taip pat tvirtina, kad CIRS 10 straipsnio 5 dalis yra skirta užtikrinti apmokestinamojo asmens ir jo šeimos narių turimo gyvenamojo būsto apsaugą bei išlaikymą, ir kad ši nuostata garantuoja apmokestinamojo asmens konstitucinę teisę gyvenamąjį būstą.

32 Nors toks argumentas gali būti nurodytas, pateisinant asmenų judėjimo laisvės ribojimą, reikia konstatuoti, kad CIRS 10 straipsnio 5 dalyje numatyta reinvestavimo Portugalijoje sąlyga bet kuriuo atveju yra nebūtina siekiant nurodyto tikslo.

- 33 Iš tikrųjų, jei minėta nacionaline nuostata siekiama užtikrinti teisę gyvenamąjį bŕstį, šis tikslas gali bŕti pasiektas ir nenumatant reinvestavimo nacionalinŕje teritorijoje sŕlygos.
- 34 Šiuo klausimu Portugalijos Respublika vis dŕlto tvirtina, kad kapitalo prieaugio reinvestavimo nacionalinŕje teritorijoje sŕlygos panaikinimas lemtŕ netiesioginŕ kitŕ valstybiŕ nariŕ gyvenamojo bŕsto politikos finansavimŕ.
- 35 Taŕiau šis argumentas, net manant, jog jis yra pagrŕstas, neŕrodo, kad ginŕijama nuostata yra bŕtina siekiant minŕto tikslo. Be to, šio sprendimo 31 punkte nurodytas tikslas garantuoti teisę gyvenamąjį bŕstį bŕtŕ taip pat pasiektas, jei apmokestinamasis asmuo persikeltŕ kitŕ valstybŕ narŕ, o ne liktŕ Portugalijoje. Todŕl, atsiŕvelgiant ŕ minŕtŕ tikslŕ, aplinkybŕ dŕl netiesioginio kitŕ valstybiŕ nariŕ gyvenamojo bŕsto politikos finansavimo yra nereikšminga.
- 36 Nenustaŕius, kad nagrinŕjami nacionalinŕs teisŕs aktai, šiuo atveju CIRS 10 straipsnio 5 dalis, yra pateisinami bendro intereso tikslu, reikia daryti išvadŕ, kad tokie teisŕs aktai paŕeidžia EB 39 ir 43 straipsnius.
- 37 Galiausiai ekonomiškai neaktyviŕ asmenŕ atveju, dŕl kaltinimo EB 18 straipsnio paŕeidimu grindžiant tais paŕiais motyvais, darytina ta pati išvada.
- 38 Antra, Komisija tvirtina, kad Portugalijos Respublika neŕvykdŕ ŕsipareigojimŕ pagal EEE susitarimo 28 ir 31 straipsnius dŕl laisvo darbuotojŕ judŕjimo ir ŕsisteigimo laisvŕs.
- 39 Kaip numato EEE susitarimo 6 straipsnis, ŕgyvendinant ir taikant šio susitarimo nuostatas, jeigu jos yra iš esmŕs tokios paŕios, kaip atitinkamos Sutarties ir jŕ taikant priimtŕ aktŕ taisyklŕs, jos aiškinamos remiantis atitinkamais Teisingumo Teismo sprendimais, kurie buvo priimti prieš pasirašant minŕtŕ susitarimŕ.
- 40 Be to, Teisingumo Teismas ir ELPA teismas yra pripaŕinŕ bŕtinybŕ užtikrinti, kad EEE susitarimo nuostatos, kurios yra iš esmŕs tokios paŕios, kaip atitinkamos Sutarties nuostatos, bŕtŕ aiškinamos vienodai (minŕto sprendimo *Keller Holding* 48 punktą ir minŕta Teisingumo Teismo praktika).
- 41 Taigi reikia pažymŕti, kad nuostatos, draudžianŕios riboti judŕjimo laisvŕ ir ŕsisteigimo laisvŕ, ŕtvirtintos EEE susitarimo 28 ir 31 punktuose, yra tokios paŕios, kaip EB 39 ir 43 straipsniuose ŕtvirtintos nuostatos.
- 42 Tokiomis aplinkybŕmis Komisijos ieškinys, kiek jis susijŕs su kaltinimu EEE susitarime ŕtvirtintŕ nuostatŕ dŕl asmenŕ judŕjimo laisvŕs paŕeidimu, yra pagrŕstas.
- 43 Todŕl reikia konstatuoti, kad palikdama galiojanŕias mokestines nuostatas, šiuo atveju CIRS 10 straipsnio 5 dalŕ, pagal kurias kapitalo prieaugis dŕl nekilnojamojo turto, naudojamo kaip apmokestinamojo asmens arba jo šeimos nariŕ asmeninis nuolatinis gyvenamasis bŕstas, atlygintino perleidimo atleidžiamas nuo mokesŕio, jei gautos pajamos reinvestuojamos kitam bŕstui, esanŕiam Portugalijoje, ŕsigyti, Portugalijos Respublika neŕvykdŕ ŕsipareigojimŕ pagal EB 18, 39, 43 straipsnius bei EEE susitarimo 28 ir 31 straipsnius.

Dŕl laisvo kapitalo judŕjimo

- 44 Komisija taip pat Teisingumo Teismo prašo pripaŕinti, kad Portugalijos Respublika neŕvykdŕ ŕsipareigojimŕ pagal EB 56 straipsnio 1 dalŕ ir EEE susitarimo 41 straipsnŕ.
- 45 Kadangi Sutarties ir EEE susitarimo nuostatos dŕl laisvo asmenŕ judŕjimo draudžia

gin?ijamus teis?s aktus, nereikia atskirai nagrin?ti t? pa?i? teis?s akt? EB 56 straipsnio 1 dalies ir EEE susitarimo 40 straipsnio d?l laisvo kapitalo jud?jimo atžvilgiu (žr. pagal analogij? 2002 m. birželio 4 d. Sprendimo *Komisija prieš Pranc?zij?*, C?483/99, Rink. p. I?4781, 56 punkt?).

D?l bylin?jimosi išlaid?

46 Pagal Proced?ros reglamento 69 straipsnio 2 dal? pralaim?jusiai šaliai nurodoma padengti bylin?jimosi išlaidas, jeigu laim?jusi šalis to praš?. Kadangi Komisija praš? priteisti bylin?jimosi išlaidas ir Portugalijos Respublika pralaim?jo byl?, pastaroji turi jas padengti.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

1. **Palikdama galiojan?ias mokestines nuostatas, šiuo atveju Fizini? asmen? pajam? mokes?io kodekso 10 straipsnio 5 dal?, pagal kurias kapitalo prieaugis d?l nekilnojamojo turto, naudojamo kaip apmokestinamojo asmens arba jo šeimos nari? asmeninis nuolatinis gyvenamasis b?stas, atlygintino perleidimo atleidžiamas nuo mokes?io, jei gautos pajamos reinvestuojamos kitam nekilnojamajam turtui, esan?iam Portugalijoje, ?sigyti, Portugalijos Respublika ne?vykd? ?sipareigojim? pagal EB 18, 39 ir 43 straipsnius bei 1992 m. geguž?s 2 d. Europos ekonomin?s erdv?s susitarimo 28 ir 31 straipsnius.**

2. **Portugalijos Respublika padengia bylin?jimosi išlaidas.**

Parašai.

*Proceso kalba: portugal?.